

N:o 3.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m.; gifven Stockholms slott den 13 Januari 1892.

Kongl. Maj:t, som denna dag till Riksdagen aflåter nådiga propositioner angående ändring i vissa delar af värnpligtslagen den 5 Juni 1885 och om ändring i förordningen den 14 September 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, har, under åberopande af bilagda protokoll öfver finansärenden för denna dag, härmed velat föreslå Riksdagen att, för den händelse Riksdagen bifaller omförmälda proposition angående ändring i värnpligtslagen i hvad densamma afser förändrad lydelse af § 1, § 3 mom. 1, §§ 6, 27 och 28, § 33 mom. 2 och 3 samt §§ 34, 52 och 53 i nämnda lag och tillika antager ej mindre nyssnämnda proposition om ändring i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst än ock ett af Kongl. Maj:t denna dag på föredragning af statsrådet och chefen för Landtförsvarsdepartementet godkänt förslag om förstärkningar i landets nuvarande försvarsorganisation, jemväl antaga följande

Lag

angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter och hvad dermed eger sammanhang.

§ 1.

De skatter och utlagor, som med tillämpning af bestämmelserna i nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 angående nedsättning i de på viss

jord hvilande grundskatter samt § 4 i nådiga förordningen angående inlösen af skattefrälseräntor och kronotionde, som innehafves under enskild eganderätt, blifvit nedsatta med trettio procent, skola afskrifvas under loppet af tio år, räknadt från och med år 1893. Afskrifningen skall ega rum i sådan ordning, att, under iakttagande i tillämpliga delar af föreskrifterna i berörda nådiga kungörelse, omförmälda skatter och utlagor nedsättas från och med år 1893 med tjugu procent af det belopp, hvarå nedsättningen enligt kungörelsen den 5 Juni 1885 beräknats, samt derefter från och med hvart och ett af åren 1894, 1896, 1898 och 1900 med ytterligare tio procent af nämnda belopp, hvarefter återstoden af skatterna och utlagorna från och med år 1902 eftergifves.

§ 2.

I de fall att skattefrälseränta eller kronotionde icke varder till statsverket inlöst förr än med 1893 års ingång eller derefter, bestämmes nedsättningen till enahanda procenttal af det belopp, hvarå enligt nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 nedsättningen skall beräknas, som vid den tidpunkt, då nedsättningen bör ega rum, enligt nämnda kungörelse och § 1 i denna lag är eftergifvet å de i berörda § omförmälda skatter och utlagor.

§ 3.

Den till Sala bergslag förut utgående, men numera till statsverket indragna grufvedrängshjelpen af hemman inom åtskilliga socknar i Vestmanlands län skall afskrifvas i enahanda ordning med de i § 1 omförmälda skatter och utlagor, dervid afskrifningen beräknas å det belopp, hvarå den jemlikt nådiga brefven den 13 Juli och den 25 November 1887 medgifna nedsättning af trettio procent egt rum.

§ 4.

Den ersättning, som jemlikt nådiga kungörelsen den 3 Februari 1888 bör utgå till egare af skattefrälsehemman, hvars skattefrälseränta, ehuru varande af den beskaffenhet, som afses i § 1 af nådiga förordningen den 11 September 1885, icke blifvit af statsverket inlöst, skall, under iakttagande i öfrigt af bestämmelserna i nämnda kungörelse, utgå från och med år 1893 med femtio procent, från och med år 1894 med sextio procent, från och med år 1896 med sjuttio procent, från

och med år 1898 med åttio procent och från och med år 1900 med nittio procent af räntans belopp, beräknadt på sätt i samma kungörelse föreskrifves, samt från och med år 1902 med en summa, motsvarande räntans på nyssnämnda sätt beräknade hela belopp.

§ 5.

De ytterligare bestämmelser, som för tillämpning af föreskrifterna angående grundskatternas afskrifning kunna finnas erforderliga, meddelas af Konungen.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

G U S T A F.

F. v. Essen.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i Statsrådet å Stockholms slott den 13 Januari 1892.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern BOSTRÖM,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: Herr Friherre VON OTTER,
Friherre PALMSTIERNA,
Friherre VON ESSEN,
Friherre ÅKERHIELM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM.

Chefen för Finansdepartementet, statsrådet Friherre von Essen anförde:

»Då Kongl. Maj:t förut denna dag på föredragning af chefen för Landtförsvarsdepartementet beslutit för Riksdagen framlägga ett förslag om utsträckning af värnpligten och om vidtagande i sammanhang dermed af vissa åtgärder för försvarets stärkande, som i det närmaste öfverensstämmer med det till nästlidet års Riksdag afgifna, anhåller jag om tillåtelse att få påkalla Eders Kongl. Höghets uppmärksamhet för de frågor rörande ändring i vissa delar af skattelagstiftningen, som år 1891 ställdes i samband med berörda då afgifna förslag.

I öfverensstämmelse med den åsigt, jag vid frågans underdåniga

föredragning den 14 Mars 1891 uttalade, anser jag, med fästadt afseende på den utvecklingsgång, försvars- och skattefrågorna hittills genomlöpt, för närvarande icke böra ifrågasättas annat, än att, samtidigt med det beslut fattas om genomförande af det mått af personlig värnpligt, som under hvarje härordning minst måste anses erforderligt, frågan om grundskatternas samt rustnings- och roteringsbördans afskrifning bringas till sin definitiva lösning. Likaså anser jag, att, ehuru en öfver en längre period utsträckt afskrifning skulle vara mindre kännbar för statsverket, afskrifningen likväl bör bringas till slut under loppet af en jemförelsevis kort tidrymd. Det af Kongl. Maj:t för 1883 års Riksdag i ämnet framlagda förslag var byggt på en afskrifningsplan, enligt hvilken grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvärerna skulle successivt försvinna under en tid af 37 år. Äfven fränset att afskrifningen af de numera återstående 70 procenten af nämnda skatter och besvär naturligtvis skulle kunna ega rum under en kortare tid än den år 1883 för eftergift af hela beloppet föreslagna, anser jag afskrifningsperioden böra bestämmas väsentligen kortare än den i 1883 års afskrifningsplan förutsatta. Då sistnämnda år samtidigt med afskrifningsförslaget framlades ett förslag till härordning, enligt hvilket i bredd med afskrifningen af rustnings- och roteringsbesvärerna äfven de i rustningen och roteringen innefattade *prestationer* skulle upphöra, medan nu icke ifrågasättes annat, än att dessa fortfarande skulle, ehuru mot ersättning motsvarande deras uppskattade värde, oförändradt utgöras, ligger redan häri ett skäl för min åsigt, att afskrifningstiden nu kan sättas kortare. Men härtill kommer såsom ett ytterligare och hufvudsakligt skäl, att, då det ansetts af största vigt, att den föreslagna utsträckningen till 90 dagar af beväringens vapenöfningar kommer till fullt genomförande så fort sig göra låter eller redan under loppet af år 1894, det synes påkalladt, att äfven skattefrågan erhåller sin definitiva lösning inom så kort tid, som med statsverkets kraf må finnas förenligt. Uppenbarligen kan eftergiften af grundskatternas samt rustnings- och roteringsbesvärens hela återstående belopp icke utan allt för stora olägenheter för statsverket ega rum redan inom utgången af samma tid, som blifvit föreslagen för den utsträckta värnpligtens genomförande, men deremot anser jag hinder icke böra möta för afskrifningens fullbordande under loppet af tio år, räknadt från och med år 1893. En afskrifning under denna tidrymd af den qvarvarande återstoden af de ifrågavarande skatterna och besvärerna lärer nemligen icke kunna anses öfverstiga statens finansiella förmåga eller vara egnad att åstadkomma sådana rubbningar i budgeten, att derigenom befordrandet af andra viktiga statsändamål skulle äfventyras.

Till en början erinrar jag, att grundskatternas afskrifning under nuvarande förhållanden är en vida mindre ingripande åtgärd, än den för några årtionden tillbaka skulle varit. Af samtliga statsinkomster utgjorde grundskatterna år 1850 25,79 procent, år 1860 20 procent, år 1870 14,11 procent och år 1880 7,54 procent. Efter den år 1885 skedda 30-procentsafskrifningen utgör grundskatten, upptagen till det belopp, hvarmed densamma enligt rikshufvudboken för år 1890 samma år influtit, eller 4,172,130 kronor 7 öre, allenast 4,59 procent af statens samtliga inkomster nämnda år; och fäster man sig vid det belopp af grundskatterna, hvilket enligt de i nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 innefattade grunder skulle förekomma till afskrifning, eller 3,223,373 kronor 51 öre, utgör detta endast 3,54 procent af nämnda inkomsters hela belopp. Utom grundskatten skulle staten visserligen mista en årlig tillgång, motsvarande årliga värdet af den ännu icke afskrifna delen af rustnings- och roteringsbesvären, eller i rundt tal omkring 3,458,000 kronor, men på den utvecklingspunkt, hvartill budgeten numera hunnit, torde svårigen kunna sägas, att en under loppet af tio år företagen skattereglering, som medför, att staten måste beredas ersättning för en efter hand minskad årlig tillgång, uppgående vid de tio årens slut till omkring 6,700,000 kronor, innebär något i och för sig afskräckande. Med säkerhet kan antagas, att statsinkomsterna, särskildt skogsmedlen och jernvägstrafikmedlen, äfven under nästa årtionde komma att stiga. Utan tvifvel bör jemväl, i den mån de under senare åren på postväsendets område genomförda stora förbättringar hunnit medföra alla med dem afsedda verkningar, ett väsentligen ökad öfverskott af postmedel kunna för statsverket påräknas, utan att allmänhetens intresse deraf behöfver blifva lidande. På sätt Riksdagen i sin underdåniga skrifvelse den 13 Maj 1891 angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel anfört, torde jemväl den tidpunkt numera icke vara aflägsen, då öfverskottet å telegrafinkomsterna, hvilket allt hitintills uteslutande användts för telegrafverkets utveckling och förbättring, kan disponeras för statsregleringen. Om grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären vid årtiondets slut qvarstode, komme de sålunda efter all anledning att utgöra en ännu mindre qvotdel af statens årliga tillgångar än för närvarande. Mot stegringen i statsinkomster kommer visserligen gifvetvis att svara en stegring i statsutgifter, och särskildt är en sådan att förvänta på grund af de ökade kostnaderna för försvaret. Naturligt är derföre, att i ersättning för de genom afskrifningen upphörda skatterna och besvären nya skattekällor måste uppsökas, men härvid bör dock beaktas, att, medan grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären för staten representera väsent-

ligen stillastående värden, komma deremot antagligen de skatter, hvarmed de skola ersättas, till större delen att vara af den natur, att de, i mån som landets folkmängd och välmåga tillväxa, tillföra statsverket alltjemt stegrade inkomstbelopp. Det synes mig därför icke oundgängligt, att man redan från början uppställer en fullständig beräkning, enligt hvilken de afskrifna beloppen exakt motsvaras af enahanda belopp i form af andra skattetitlar, men jag anhåller att få i korthet beröra den inverkan, som åtgärderna för försvarets stärkande och grundskatternas samt rustnings- och roteringsbördans afskrifning komma att utföra på de närmaste årens statsregleringar, dervid jag först torde få yttra mig i fråga om de nya skattekällor, som till fyllande af det ökade statsbehovet lämpligen må kunna anlitas.

Till en början erinrar jag då derom, att afskrifningsåtgärden bör föranleda till en förändring i beloppet af *bevillningen för jordbruksfastighet*.

Såsom känt utgår för närvarande bevillningen af fast egendom för jordbruksfastighet med 3 öre för hvarje fulla 100 kronor samt för annan fastighet med 5 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet. Att den undantagsställning, jordbruksfastigheten sålunda hittills intagit, borde upphöra i sammanhang med grundskatternas samt rustnings- och roteringsbesvärens afskrifning, och nämnda slag af fastighet följaktligen åsättas bevillning efter de för all annan fastighet gällande grunder, uttalades af Riksdagen i underdånig skrifvelse af den 24 Maj 1873 och har derefter alltid ansetts som en gifven följd af afskrifningen.

I sammanhang härmed bör jag fästa uppmärksamheten på en i vår bevillningslagstiftning förefintlig brist, som redan af skatteregleringskomitén påpekades. Denna komité erinrade, att det icke finge förbises, att vid sidan af jordens alstrande förmåga förefunnes vid en ordnad jordbruksrörelse åtskilliga andra beskattningsbara faktorer, såsom dels det för rörelsens drifvande erforderliga, i inventarier och kreaturstock nedlagda eller eljest använda kapital, dels ock produkten af jordbrukarens personliga arbete samt de af honom i hans egenskap af jordegare eller arrendator åtnjutna, sällan i penningevärde uttryckta och därför vanligen förbisedda förmåner af allehanda slag. Enär vid uppskattning af öfriga samhällsklassers inkomster tillbörligt afseende städse fästs vid dessa och liknande förhållanden, ansåg komitén desamma ej heller böra förbises vid jordbruksnäringens beskattning och föreslog därför utan meningsskiljaktighet bestämmelser, enligt hvilka det belopp, hvarmed en egendoms afkastning möjligen öfversköte hvad som redan genom fastighetsbevillning blifvit beskattadt, skulle komma att träffas med inkomstbevillning. Då komiténs förslag den

8 Januari 1883 inför Kongl. Maj:t anmäldes, framhöll jemväl dåvarande departementschefen såsom en väsentlig brist i lagstiftningen, att man, då man beskattat jordbruksfastigheten, ansett sig på samma gång beskatta sjelfva jordbruksrörelsen, dervid förbiseende, att denna rörelse eller näring för sitt bedrivande förutsatte icke blott sjelfva fastigheten, utan ett visst driftkapital i inventarier, kreatur m. m. och ett betydligt tillskott af arbete. Kapitalet och arbetet medverkade således uppenbarligen till den inkomst, jordbruksrörelsen lemnade, och då inkomst af kapital och arbete eljest beskattades, borde ju icke heller rimligtvis inkomsten af det i jordbruksrörelsen nedlagda kapitalet och arbetet lemnas obeskattad. Skatteregleringskomiténs förslag åsyftade emellertid att låta taxeringsmyndigheterna uppskatta den inkomst, jordbruksrörelsen lemnade utöfver hvad som kunde anses beskattadt genom fastighetsbevillningen, och att låta denna uppskattning ske hufvudsakligen på samma sätt, som eljest iakttoges vid beräkning af den inkomst, som af annan rörelse eller näring härflöte. Detta förfarande vore visserligen ur teoretisk synpunkt riktigt, men å andra sidan hade komiténs ordförande i afgifven reservation likasom Kammarrätten och flertalet länsstyrelser i sina öfver förslaget afgifna yttranden påpekat, huru de svårtillämpliga bestämmelserna i komiténs förslag säkerligen skulle leda till ett resultat i finansielt afseende, som gjorde hela vinsten af det nya skatteföremålets upptagande i lagstiftningen i de flesta fall temligen betydelselös. Lika med de hörda myndigheterna ansåge dervore departementschefen, att frågan om särskild inkomstbevillning af jordbruksrörelsen för det dåvarande icke kunde på ett praktiskt sätt lösas på annan väg än den af komiténs ordförande angifna, eller genom att ställa beskattningen af jordbruksrörelsen i ett fixt lagbestämt förhållande till jordbruksfastighetens taxeringsvärde. Komitéordförandens förslag innebure nemligen, att bevillningen för jordbruksfastighet, deri inbegreps jemväl bevillningen för jordbruksrörelsen, skulle utgå med 6 öre för hvarje 100 kronor af fastighetens taxeringsvärde. I hufvudsak biträdande detta förslag, ansåge dock departementschefen, att åt den tanke, hvarpå förslaget hvilade, borde i lagstiftningen gifvas ett något förändradt uttryck. Då jordbruksfastighetens likställighet med annan fastighet uti bevillningsafseende städse ståtts i samband med en afskrifning af de på den förra fastigheten hvilande särskilda skatter, och då åstadkommandet af en dylik likställighet syntts ur flera synpunkter önskvärdt, ansåge departementschefen det ej vara lämpligt, att åt bevillningsförordningen gäfves ett utseende, som skulle jordbruksfastighet genom att dervör erlægga 6 öre för hvarje 100 kronor af taxeringsvärdet blifva högre be-

skattad än annan fastighet, för hvilken utgjordes endast 5 öre. Derjemte ansåge departementschefen det vara af vigt, att det nya begreppet om inkomstbevilning för jordbruksrörelse blefve uttryckligen inrymdt i bevillningsförordningen, och hemställde derföre, att, med lika bevilning för all fastighet, nemligen 5 öre för hvarje 100 kronor af taxeringsvärdet, den inkomst och förmån af jordbruksrörelse å egen eller annans mark, som förvärfvades medelst det i rörelsen nedlagda arbete och dervid använda inventarier, skulle i förordningen upptagas under hufvudrubriken inkomst af arbete såsom särskildt skatteföremål och tillika stadgas, att dylik inkomst och förmån skulle upptagas till ett belopp, som motsvarade en för hundra af fastighetens taxeringsvärde. Å det sålunda beräknade inkomstbeloppet skulle naturligtvis utgöras vanlig inkomstbevilning, hvilken sålunda i hvarje fall komme att utgå med 1 öre för 100 kronor af fastighetens taxeringsvärde. I enlighet med de af departementschefen sålunda uttalade åsichter voro ock vederbörande paragrafer affattade i det förslag till bevillningsförordning, som af Kongl. Maj:t förelades 1883 års Riksdag. I följd af den utgång, det samtidigt framlagda förslaget om afskrifning af grundskatter samt rustnings- och roteringsbesvär erhöll, förföllo emellertid de föreslagna nya bestämmelserna om jordbruksnäringens beskattning.

Det synes mig gifvet, att, då jordbruksnäringen befrias från den af ålder å densamma hvilande särskilda beskattning, sagda näring bör i fråga om bevilning till staten likställas med andra näringar, och att derföre den skattefrihet, som hittills åtnjutits för afkastningen af det i jordbruksrörelsen nedlagda kapital och arbete, ock bör upphöra. Jag ansluter mig derföre i allt väsentligt till de åsichter, som vid nyssnämnda föredragningstillfälle af dåvarande departementschefen inför Kongl. Maj:t uttalades, men anser likväl i olikhet med honom, att åt grundsatsen om skattskyldighet för omförmälda slag af kapital och arbete bör i bevillningsförordningen gifvas uttryck på det sätt, att bevillningen för jordbruksfastighet sättes till 6 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet. Det i 1883 års förslag tillämpade beräkningssätt leder till samma resultat på en omväg, hvilken hufvudsakligen af det skäl ansetts erforderlig, att man velat undvika skenet af, att jordbruksfastighet vore högre beskattad än annan fastighet. För min del kan jag likväl icke finna denna hänsyn vara af den betydelse, att den skulle uppväga de med omförmälda beräkningssätt förenade olägenheterna af en mera invecklad uppställning så väl af bevillningsförordningen som af taxeringslängderna. En olikhet i sak förefinnes visserligen äfven mellan 1883 års förslag och det af mig nu framställda, nemligen att i de fall,

då jordbruksfastighet vore utarrenderad, enligt det förra förslaget arrendatorn, men enligt det senare jordegaren komme att erlægga det belopp af 1 öre för hvarje 100 kronor af taxeringsvärdet, som representerade skatten för det i jordbruksrörelsen nedlagda kapital och arbete; men då jordegaren och arrendatorn ega att sines emellan aftala om hvar deras andel i fastighetsbevilningen, är denna skilnad utan egentlig betydelse.

Under förutsättning af bifall till mitt sålunda framställda förslag om jordbruksfastighetsbevilningens förhöjning till 6 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet, erfordras naturligtvis för bibehållande af den inbördes proportion, hvori jordbruksfastighet och annan fastighet för närvarande deltaga i den kommunala beskattningen å landet, vissa förändringar i bestämmelserna rörande denna beskattning. De sålunda erforderliga förändringarna äro emellertid icke af synnerligen ingripande beskaffenhet. Sedan nemligen för jordbruksfastighet och jordbruksrörelse kommer att erläggas jemnt dubbelt så hög bevilning som för närvarande, bortfaller det hittills förefintliga behovet af en högre fyrktalssättning för jordbruksfastighet; och antagandet af den lika fyrktalssättningen för alla skatteföremål låter dessa följaktligen fortfarande deltaga i kommunalbeskattningen i alldeles samma proportion som hittills.

Enligt rikshufvudboken för år 1890 uppgick nämnda år bevilningen för jordbruksfastighet till ett belopp af 660,728 kronor 6 öre. Om denna bevilning höjes från 3 till 6 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet, kan alltså härigenom påräknas en ökad statsinkomst af i rundt tal 660,000 kronor.

Då enligt gällande instruktion för taxeringsmyndigheterna vid bestämmandet af fast egendoms värde afseende skall fästas vid beloppet af de grundskatter och öfriga allmänna utskylder, hvarmed egendomen är belastad, kan på grund häraf en så stor del af fastighetsvärdet i riket, som motsvarar grundskatternas samt öfriga reala bördors kapitalvärde, anses vara befriad från fastighetsbevilnings utgörande. Afskrifvas grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvärerna, bör sålunda det beskattningsbara fastighetsvärdet ökas med ett belopp, motsvarande dessa skatters och besvärers kapitalvärde. Om detta kapitalvärde antages ursprungligen hafva utgjort omkring 200 millioner kronor, bör således, under förutsättning att fastighetsbevilningen höjes från 3 till 6 öre för hvarje 100 kronor af taxeringsvärdet och med fästadt afseende å den redan skedda 30-procentsafskrifningen, jordbruksfastighetsbevilningen, efter det afskrifningen blifvit fullständigt genomförd,

inbringa ytterligare omkring 84,000 kronor. Då å andra sidan af skäl, som jag nedan går att anföra, den särskilda bevillningen af frälseegendomar eller den s. k. rusttjänstbevillningen äfvensom bevillningen för lotshemman i sammanhang med afskrifningen böra upphöra, uppkommer härigenom en minskning i statsinkomst, som nära motsvarar den nyssberörda ökningen. Nämnda båda bevillningar inbragte nemligen år 1890 ett belopp af sammanlagdt 67,153 kronor 49 öre.

Jag har bland nya skattekällor i första rummet omnämnt förhöjningen i bevillningen för jordbruksfastighet, emedan denna under alla förhållanden bör vara att påräkna såsom en direkt följd af afskrifningsåtgärden och torde böra uppställas som vilkor för densamma. Hvad angår de skattetitlar, hvilka eljest kunna ifrågakomma att anlitas för de nya statsbehofvens fyllande, synas mig närmast erbjuda sig införandet af *beskattning på maldrycker och utveckling af stämpelskatten*.

Att alldeles oberoende af frågan om grundskatternas samt rustnings- och roteringsbesvärens afskrifning förhållandena måste komma att inom en icke aflägsen framtid leda till en beskattning af maldrycker, synes mig icke kunna vara tvifvel underkastadt. Det kan icke betecknas annat än såsom en inkonsequens i vår skattelagstiftning, att, medan bränvinet och öfriga spritdrycker träffas af tillverknings- och försäljnings-skatter, hvilkas sammanlagda belopp uppgår till varans mångdubbla värde, maldryckerna gå helt och hållet skattefria. Domstolarnes brottmålsprotokoller och det ständigt framträdande behovet af ytterligare skärpningar i lagstiftningen angående handeln med maldrycker vittna mer än tillräckligt derom, att de förhållanden, hvilka ur sedlig synpunkt gjort en hög beskattning af bränvinet nödvändig, äfven, om ock i mindre grad, föreligga i fråga om maldryckerna. I samma mån som med den allt kraftigare tillväxande nykterhetsverksamheten tillfällena att åtkomma bränvin försvåras, kommer ölets egenskap af surrogat för bränvinet att skarpare framträda och att påkalla lagstiftningens verksammare inskridande mot missbruket deraf, och särskildt för förekommande af försöken att uppblanda maldryckerna med starkare ämnen lärer en samtidig beskattning af maldrycker och bränvin vara erforderlig.

Äfven ur finansiell synpunkt kunna maldryckerna sägas utgöra ett lämpligt skatteobjekt, så vidt som nämnda drycker äro föremål för en vidsträckt förbrukning, på samma gång som de på grund af sitt ringa näringsvärde svårligen kunna hänföras till lifsförnödenheter. Maldryckernas lämplighet såsom beskattningsföremål är ock allmänt erkänd, såsom framgår deraf, att maldrycksbeskattning förekommer så väl i

alla europeiska länder med undantag af Sverige och Schweiz som i Nordamerikas Förenta Stater. I vårt grannland Norge är skatten på maldrycker synnerligen hög, högre, så vidt känt är, än i något annat land.

Ett förslag till införande af maldrycksbeskattning äfven här i landet föreligger numera. Sedan särskilda komiterade redan den 30 Juni 1881 utarbetat förslag till författning i sådant hänseende, behagade Kongl. Maj:t den 6 Augusti nästlidet år tillsätta en komité med uppdrag, bland annat, att efter skedd utredning afgifva yttrande i fråga om det skattebelopp, som vid behof af ökade statsinkomster lämpligen skulle kunna uttagas genom beskattning af maldrycker, samt i fråga om sättet för anordnande af sådan beskattning, efter granskning af 1881 års nyssnämnda förslag och med hänsyn till derefter vunnen erfarenhet vid tillämpningen af maldrycksbeskattningen i främmande länder, inkomma med förslag till författningar i ämnet.

Till följd af detta uppdrag har bemälda komité den 11 sistlidne December afgifvit betänkande med förslag dels till förordning angående beskattning af maldrycker och dels till ordningsstadga för bryggerierna i riket. Skattebeloppet är af komitén föreslaget till 10 öre för kilogram af det malt, som användes för tillverkningen, motsvarande efter antagen beräkningsgrund 2 kronor 50 öre för en hektoliter öl eller 0,89 öre för en s. k. halfbutelj. I det afgifna betänkandet, till hvilket jag i öfrigt hänvisar, har komitén beräknat, att en till nämnda belopp bestämd skatt skulle, efter afdrag för kontrollkostnaden, lemna en behållen inkomst af 3,000,000 kronor.

Tillverkningsåret skulle enligt komiténs förslag räknas från och med den 1 Oktober till och med den 30 September. I öfverensstämmelse härmed har komitén föreslagit, att förordningen om beskattning af maldrycker skall träda i kraft den 1 Oktober det år, under hvilket förordningen är afsedd att blifva till efterlefnad gällande. Som emellertid enligt en annan bestämmelse i författningsförslaget tillverkare först inom två månader efter utgången af hvarje qvartal skall vara skyldig att inbetala tillverkningssskatten för det under qvartalet uppvägda maltet, följer häraf, att nämnvärd afkastning af maltskatten icke kan vara att påräkna förr än under kalenderåret närmast efter det, under hvilket författningen trädte i kraft. För att maltskatten skall få betydelse för 1894 års statsreglering, måste således tiden för ikraftträdandet bestämmas senast till den 1 Oktober 1893. Med afseende på de förberedande åtgärder, som måste vidtagas, innan den nya författningen kan funktionera, varder emellertid nödigt att icke allt för

kort tid får förflyta emellan tiden för författningens promulgation och tiden för dess ikraftträdande. Om därför förordningen om maltdrycksbeskattningen skall kunna tillämpas från och med den 1 Oktober nästkommande år, bör densamma antagas redan vid innevarande års Riksdag. Jag är ock sinnad att, sedan sig visat, huruvida värnpligts- och afskrifningsförslagen varda af Riksdagen antagna, hos Kongl. Maj:t göra framställning om framläggande för detta års Riksdag af förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker.

Jag öfvergår nu till frågan om *utveckling af stämpelskatten*.

De afgifter, hvilka sammanfattas under benämningen stämpelskatt, äro, såsom bekant, af två sinsemellan väsentligen olika slag, nemligen dels en afgift för expeditioner från offentliga myndigheter, dels en skatt å handlingar af privaträttslig beskaffenhet. Den förstnämnda afgiften, hvilken, såsom utgörande en ersättning för af staten den enskilde direkt lemnade tjänster, icke är att anse såsom skatt i egentlig mening, kommer här icke i betraktande. Deremot anhåller jag att med några ord få vidröra betydelsen af stämpelafgiften å *enskilda handlingar*. Denna afgift, hvilken i sin allmänhet kan betecknas såsom en skatt på transaktioner eller på öfverflyttning af värdebelopp från en hand till en annan, har otvifvelaktigt en vigtig uppgift att fylla i skattesystemet.

Vid tillämpningen af inkomstbeskattningen äro få uppgifter vanskeligare än att med skatten behörigen åtkomma det rörliga kapitalet. Medan beskattningsmyndigheterna i regeln erhålla kännedom åtminstone om tillvaron af sådana skatteföremål som fast egendom eller inkomst af tjänst, rörelse eller yrke, måste det deremot i många fall bero af den skattskyldiges egen goda vilja, huruvida t. ex. ett i räntebärande papper placeradt kapital skall blifva anmaldt till beskattning. Att icke obetydliga belopp i sådant kapital ock undandraga sig beskattning, kan icke betviflas. Men härtill kommer ytterligare, att, ehuru det svårigen kan förnekas, att inkomst af kapital eger större skattekraft än inkomst af arbete, och sådan inkomst af arbete, hvars fortsatta åtnjutande är arbetaren genom lagliga eller kontraktsenliga bestämmelser för längre tid tillförsäkradt, större skattekraft än den inkomst, för hvilken ingen sådan garanti förefinnes, svårigheterna att inom inkomstbeskattningens område i olika skattesatser för olika inkomstslag gifva uttryck åt de sistnämndas olika skattekraft, likväl befunnits så stora, att den teoretiskt rigtiga principen väl icke någonstädes kunnat i afsevärd utsträckning eller på ett tillfyllestgörande sätt praktiskt förverkligas.

Den uppgift, som inkomstskatten sålunda dels endast ofullständigt, dels alldeles icke mäktar fylla, öfvertages i länder, der stämpelskatten är mera genomförd, till väsentlig del af denna skatt. Om än icke alla de värdebelopp, som af stämpelskatten träffas, kunna betraktas såsom redan färdigbildadt kapital i den skattskyldiges hand, är detta likväl otvifvelaktigt fallet hvad beträffar flere af de viktigaste föremålen för skatten, och äfven då stämpelskatten sträcker sina verknin-
gar utöfver det egentliga kapitalet och yttrar sig såsom en beskattning af industri och handel, verkar skatten såsom ett komplement till inkomstskatten, i det den medför en högre beskattning för sådan inkomst, som härflyter af kapital och arbete i förening, än för den, som endast härrör af arbete.

Då härtill kommer, att knappast någon annan skatt medgifver ett så enkelt uppbördsätt som stämpelskatten — uppbörden gör sig sjelf, kan man säga — i följd hvaraf afbränningarna blifva jemförelsevis obetydliga, och att skatten, der den genom någon tids bestånd ingått i vanorna, är ett för de skattskyldige föga besvärande medel att inbringa betydande inkomstbelopp för staten, kan det icke förvåna, att denna skatteform i de flesta länder erhållit en vidsträckt användning. Sålunda inbringar enligt senast tillgängliga uppgifter, hemtade dels ur Almanach de Gotha, dels ur vederbörande budgeter, stämpelskatten med inberäkning af andra afgifter — förnämligast vissa arfsskatter samt i Frankrike, Belgien och Italien afgifter vid inregistrering af handlingar — hvilka drabba egendom vid öfvergång ur en hand i en annan, äfven om de icke uppkrävas i form af stämpel, i Frankrike 677,116,000 francs eller 21,3 procent af samtliga statsinkomster, i Nederländerna 23,633,000 floriner eller 18,6 procent, i England 16,020,000 pounds eller 16 procent, i Belgien 50,978,000 francs eller 15 procent, i Italien 196,590,000 lire eller 11 procent, i Österrike-Ungern 80,611,000 floriner eller 8,5 procent, i Danmark 4,472,000 kronor eller 7,9 procent och i Preussen 39.895,000 mark eller 2,5 procent af samtliga statsinkomster. Hvad Preussen beträffar bör likväl anmärkas, att i det för detta land uppgifna skattebeloppet icke är inräknad afkastningen af den för hela tyska riket gemensamma vaxelstämpelskatten. Räknad per individ af folkmängden belöper sig stämpelskatten i Frankrike till 12 kronor 82 öre, i England till 7 kronor 79 öre, i Nederländerna till 7 kronor 54 öre, i Belgien till 5 kronor 97 öre, i Italien till 4 kronor 68 öre, i Österrike-Ungern till 3 kronor 46 öre, i Danmark till 1 krona 94 öre och i Preussen till 1 krona 26 öre.

I Sverige inbragte år 1890 stämpelskatten med afdrag för kortstämpelafgiften, hvilken är af en helt annan natur, ett belopp af 3,405,925 kronor 98 öre, hvilket utgör 3,7 procent af samtliga statsinkomsterna och omkring 71 öre per individ af folkmängden. Hela nyssnämnda summa utgör likväl, såsom förut blifvit erinradt, icke stämpelskatt i egentlig mening. Af de senast genom Finansdepartementets försorg offentliggjorda uppgifterna rörande beloppet af de stämplars, som användts till beläggning af de till protokollen öfver lagfarter, inbörningar, äktenskapsförord samt bouppteckningar, morgongåfvobref och afhandlingar om lösöre köp hörande handlingar, inhemtas nämligen, att under dessa rubriker år 1888] inflöt ett belopp af 1,990,851 kronor. Då öfriga i stämpelförordningen såsom stämpelpligtiga upptagna enskilda handlingar, med undantag af utrikes vaxlar och utländska försäkringsbolags försäkringsbref och premieqvittenser, icke äro af beskaffenhet att kunna inbringa nämnvärda belopp, torde den del af stämpelafgiften, som har egenskapen af egentlig skatt, icke synnerligen mycket öfverstiga 2,000,000 kronor.

Väl är det sant — och detta bekräftas äfven af ofvan lemnade uppgifter rörande stämpelskattens afkastning i åtskilliga stater — att endast i kapitalstarka länder stämpelskatten kan uppdrivas till sådan höjd, att den utgör en af de största eller såsom i Frankrike, med inberäkning af inregistreringsafgifterna, rent af den största bland budgetens inkomstposter. Utan att anse sådant här i landet vara möjligt eller önskligt, synes det mig likväl obestriddt, att stämpelskattens betydelse i skattesystemet hos oss blifvit alltför mycket förbisedd. Då det gäller att bereda staten nya inkomstkällor, hör derföre enligt min mening stämpelskatten till de skatteformer, hvilka böra ifrågakomma att i främsta rummet för ändamålet anlitas, och det torde tillåtas mig att tillägga, att, om detta gäller i allmänhet, det måste gälla så mycket mer i det nu förutsatta fallet, att behofvet af ökade inkomster uppkommit genom afskrifning af grundskatterna. Intet synes mig nemligen kunna vara mera på sin plats, än att, då en förmögenhetsskatt såsom grundskatten uteslutes ur skattesystemet, en del af den derigenom uppkomna bristen fylles genom en skatt, som bör kunna anordnas så, att den hufvudsakligen drabbar de förmögnare samhällsklasserna.

Att nu ingå i en närmare undersökning af det sätt, hvarpå en utsträckning af stämpelbeskattningen lämpligen borde åvägbringas, torde icke vara af omständigheterna påkalladt. Gifvet är, att då skyldigheten att vid transaktioner af det ena eller andra slaget utgöra stämpel-

afgift icke kunnat ingå i vårt folks vanor på samma sätt som i flertalet främmande länder, der i regeln hvarje handling, som innefattar öfverlåtelse af värdebelopp från en hand till en annan eller erkännande af sådan öfverlåtelse, skall förses med stämpel, synnerlig varsamhet bör iakttagas vid en utsträckning af denna skatteform. Vid valet af de handlingar, till hvilka stämpelpligtigheten skall utsträckas, bör ögonmärke isynnerhet fästas dervid, att i främsta rummet ifrågakomma sådana kategorier af handlingar, genom hvilkas stämpelbeläggning skatten kommer att träffa de mera välmående klasserna i samhället. Jag erinrar i sådant afseende derom, att för flertalet af de papper, genom hvilka den egentliga affärsrörelsen och delvis äfven kapitalplaceringen förmedlas, såsom för inrikes vaxlar, depositionsbevis, bankanvisningar, obligationer, aktier och mäklareslutsedlar, här i landet åtnjutes frihet från stämpel, medan i andra länder just dessa slag af handlingar företrädesvis ansetts egnade för stämpelbeskattning. På detta område finnes utan tvifvel ett lämpligt tillfälle till upptagande af en ökad skatteinkomst för staten. En försigtig utvidgning af den arfsbeskattning, som under form af stämpel för bouppteckningar för närvarande förefinnes, skulle, om dervid iakttages, att skatten graderas i förhållande till släktskapsledens aflägsenhet, och att de små arfsbeloppen i möjligaste mån skonas, otvifvelaktigt äfven utgöra en tidsenlig utveckling af skattelagstiftningen.

Då jag, utöfver dessa antydningar, nu icke ansett mig böra ingå i en närmare undersökning af de möjligheter, som erbjuda sig att göra stämpelskatten för staten mer inbringande, är jag ej heller i tillfälle att nu framlägga någon detaljerad kalkyl angående den ökning i statsinkomst, som under denna titel må vara att påräkna. Att, om tillbörlig urskiljning iakttages vid valet af de handlingar, hvilka böra drabbas af den ökade stämpelskatten, denna skatt borde kunna höjas med åtminstone 1 million kronor, utan att höjningen skulle verka tryckande på handel och vandel inom landet, synes mig emellertid, särskildt vid jämförelse med förhållandena i vårt grannland Danmark, tryggt kunna antagas.

Sedan jag nu tillåtit mig att fästa uppmärksamheten vid de skattekällor, hvilka synts mig i första rummet egnade att anlitas för fyllande af den genom de föreslagna försvars- och afskrifningsåtgärderna uppkommande ökning i statsbehofven, anhåller jag att få öfvergå till frågan om nämnda åtgärders inverkan på statsregleringarna för åren 1893 och 1894, med hvilket sistnämnda år åtgärderna för försvarets stärkande skulle vara fullständigt genomförda, medan enligt

den afskrifningsplan, jag går att underställa Eders Kongl. Höghets pröfning, 20 procent af grundskatterna, utöfver förut afskrifna 30 procent, skulle eftergifvas från och med år 1893 samt derefter ytterligare 10 procent af samma skatter afskrifvas hvart annat år från och med år 1894, till dess de blifvit fullständigt eftergifna, samt motsvarande lindring beredas i rustnings- och roteringsbördan. Den nu angifna ordningen för de föreslagna åtgärdernas genomförande föranleder, att samma åtgärder komma att i 1894 års budget kräfva en i jemförelse med 1893 års utgifter för ändamålet med i rundt tal 3,000,000 kronor ökad kostnad.

Jag får senare i dag tillfälle att i sammanhang med anmälan af statsregleringen för år 1893 redogöra för förhållanden, af hvilka framgår, att till disposition nu föreligger ett öfverskott å statsregleringarna för år 1890 och föregående år till belopp i rundt tal af 7,300,000 kronor, men att, så vidt nu är känt, nämnvärdt öfverskott icke uppstått å 1891 års statsreglering. Den sammanfattning af statsverkets inkomster och utgifter för år 1893, jag jemväl går att lemna, kommer att utvisa, att af nyssnämnda öfverskott å 7,300,000 kronor för den nu föreliggande statsregleringen icke behöfver tagas i anspråk mer än 5,800,000 kronor, medan 1,500,000 kronor, allt i runda tal, kunna reserveras för 1894 års statsreglering.

Statsverkets närvarande finansiella ställning medgifver, att den del af det ökade statsbehofvet, som belöper redan på år 1893, kan bestridas utan anlitande af andra nya skattetitlar än den ökning i jordbruksfastighetsbevillningen, som i hvarje händelse bör utgöra en följd af grundskatteafskrifningen. För år 1894 varder emellertid förhållandet ett annat. Af det förestående framgår, att det för 1894 års statsreglering disponibla öfverskottet å föregående statsregleringar kan antagas komma att med omkring 4,300,000 kronor understiga det enahanda öfverskott, som upptages i 1893 års budget, samt att kostnaderna för försvarsväsendet och skatteafskrifningen, hvilka för år 1894 skulle utöfver det belopp, som täckes af den förhöjda bevillningen för jordbruksfastighet, sammanlagdt uppgå till omkring 6,100,000 kronor, komma att med omkring 3,000,000 kronor öfverstiga 1893 års utgifter för samma ändamål. Antager man, att statsverkets tillgångar och utgifter i öfrigt varda för båda åren väsentligen desamma, måste således tillgångar beredas för fyllande af ett med omkring 7,300,000 kronor ökad statsbehof. Om i enlighet med de åsikter, jag förut uttalat, såsom tillgångar i 1894 års budget upptagas maltskatt med 3,000,000 kronor och ökad stämpel-skatt med 1,000,000 kronor eller tillsammans 4,000,000 kronor, återstår i allt fall ett belopp af 3,300,000 kronor att fylla. Härför kunna

naturligen flera utvägar anlitas. Jag tillåter mig att påpeka några bland dem.

Norra stambanan till Boden beräknas, under förutsättning att till byggnadsarbetet för år 1894 anvisas enahanda belopp, 4,000,000 kronor, som för ändamålet upptagits i de senare årens stater, varda färdigbyggd under loppet af nyssnämnda år. Vid det förhållande, att — om man medräknar det anslag af nyssnämnda belopp, som lärer böra för år 1893 äskas — för anläggningen af norra stambanan till utgående å riksstaten anvisats ett belopp af sammanlagdt icke mindre än 17,065,000 kronor, torde betänklighet icke kunna anses möta deremot, att för bestridande af någon del af det sista byggnadsårets anslag tillgång beredes genom upplåning af medel till erforderligt belopp.

Den nya eller förhöjda tullbeskattning, hvilken efter gällande franska och spanska handelstraktaters utlöpande lärer böra påföras vissa varor, företrädesvis industri- och lyxartiklar, kan, enligt hvad jag senare i dag i annat sammanhang får tillfälle att inför Eders Kongl. Höghet närmare utveckla, beräknas vid oförminskad import af samma varor, medföra en ökad tullinkomst för år 1893 af omkring 5,000,000 kronor, hvilken beräkning likväl med fästadt afseende på den nedgång i införseln, som i följd af tullförhöjningen kan motses, bör nedsättas till 4,000,000 kronor. Det torde dock kunna förväntas, att nedgången i införsel skall göra sig företrädesvis märkbar under den första tiden efter tullförhöjningen, och att införseln småningom åter skall stiga, hvarmed naturligtvis ock kommer att följa en stegring af tullinkomsten.

Riksbankens fonder uppgå efter disposition af 1890 års bankoviust till ett belopp af omkring 55 millioner kronor. Äfven om Riksbanken framdeles kommer att öfvertaga all sedelutgifning inom riket, i hvilken händelse Riksbankens vinst naturligtvis kommer att betydligt ökas, samt anordna ett antal nya afdelningskontor, torde man kunna anse bankens fonder numera hafva nått den storlek, att så stor årlig afsättning till desamma som hittils ej lärer vara erforderlig. För statsverkets behof borde därför så väl för år 1894 som för de följande åren kunna af de ifrågavarande vinstmedlen påräknas en större andel än under de senare åren varit vanligt.

Med dessa kortfattade antydningar har jag icke velat säga, att icke äfven andra inkomstkällor skulle kunna för det ifrågavarande ändamålet anlitas, utan endast afsett att framhålla, att, ehuru statsregleringen för år 1894 antagligen kommer att försiggå under vida mindre gynsamma förhållanden än de närvarande, den finansiella ställningen för nämnda år likväl icke varder sådan, att deri hinder bör möta för

genomförande af de föreslagna åtgärderna för försvarets stärkande och en reglering af skatteväsendet. Det lärer ej håller undgå uppmärksamheten, att de statstillgångar, jag i det förestående tillåtit mig framhålla såsom egnade att anlitas för de nya statsbehofven, sammanlagdt representera större belopp, än som erfordras för fyllande af nämnda behof under år 1894, beräknade under förut angifna förutsättningar. Skulle dessa förändras, så att af en eller annan anledning en större nedgång komme att inträffa i statsverkets inkomster, återstode således ändock af de angifna tillgångarna en betydande andel för mötande af ett härigenom ökad statsbehof.

Förbises bör visserligen icke, att, då återstoden af grundskatterna samt af rustnings- och roteringsbördan bör afskrifvas under perioden 1896—1902 med 10 procent af ursprungliga beloppet hvart annat år, tillgångar äfven måste beredas till fyllande af ett med ytterligare omkring 4,000,000 kronor ökad statsbehof. Härvid bör emellertid erinras, att man vid uppställandet af förestående kalkyl rörande 1894 års budgetsförhållanden haft att beräkna ett öfverskott från föregående statsregleringar af endast 1,500,000 kronor, medan i allmänhet under de föregående åren vida större öfverskott funnits att disponera, och ingen anledning finnes att betvifla, att icke det senare förhållandet äfven under den kommande tiden skall varda regel. I fråga härom bör man ihågkomma, att det ogynsamma resultatet af 1891 års statsreglering till väsentligaste delen berott deraf, att i bredd med den tilltagande tillverknigen af hvitbetssocker inom landet införseln af socker från utlandet aftagit, hvilket till följd af hvitbetssockeraccisens lägre belopp i jämförelse med sockertullen medfört en betydlig nedgång i statens inkomster. Då emellertid på grund af framställning från Riksdagen, frågan om systemet för beskattningen af hvitbetssockertillverknigen för närvarande är föremål för behandling af en af Kongl. Maj:t för ändamålet tillsatt komité, torde utsigt finnas, att nyssnämnda missförhållande inom en icke aflägsen framtid kommer att varda åtminstone i någon mån utjemnad. Om större öfverskott å statsregleringarna åter uppstå, komma tillgångar, hvilka för år 1894 erfordrats för att ersätta det minskade öfverskottet, att varda disponibla till täckande af kostnaderna för försvaret och skatteregleringen, och dermed minskas i motsvarande mån behofvet att bereda nya tillgångar för ersättande af nyssnämnda 4,000,000 kronor, med hvilka under åren 1896—1902 statens förutvarande årliga tillgångar komma att nedgå. I allt fall bör detta behof i väsentlig mån komma att motvägas af den nedgång i statsutgifterna, som beror deraf, att, enligt hvad redan blifvit nämndt,

det under de senare åren anvisade anslaget till stambanebyggandet i Norrland efter år 1894 ej vidare kommer att utgå.

Sammanfattar jag hvad nu anförts, drager jag deraf den slutsats, att de föreslagna åtgärderna för försvaret och skatteregleringen icke ur synpunkten af statsverkets förmåga att bära desamma böra möta betänklighet. Nya skatter för deras genomförande krävas och i sakens natur ligger, att dessa skatter icke kunna införas utan att varda på flera håll kännbara. För tryggande af fäderneslandets sjelfständighet äro likväl, enligt min öfvertygelse, den föreslagna utsträckningen af värnplikten och öfriga för försvarets stärkande föreslagna åtgärder af den ingripande vikt, att jag vågar hysa den fasta tillförsigt, att de uppoffringar, som varda nödvändiga, icke skola befinnas för stora i förhållande till betydelsen af det mål, för hvars vinnande de åtagas.

Hvad beträffar *sättet* för verkställandet af grundskatternas samt rustnings- och roteringsbördans afskrifning, bör, i enlighet med hvad jag förut anförts, afskrifningsåtgärden till fullo genomföras under loppet af tio år, räknadt från och med år 1893. Då emellertid den förhöjning i bevillningen för jordbruksfastighet, som i sammanhang med afskrifningen bör ega rum, lämpligen torde till sin fulla utsträckning böra inträda redan från och med nyssnämnda år, anser jag häraf böra följa, att afskrifningsprocenten under de första åren af tioårsperioden sättes något högre, än efter en likformig fördelning af afskrifningen öfver nämnda tidrymd skulle på samma år belöpa. Afskrifningen synes mig derföre böra ordnas på sådant sätt, att af de 70 procent, som af de ifrågasvarande skatterna och besvären återstå, 20 procent afskrifvas år 1893 och 10 procent år 1894, samt att afskrifningen derefter fortgår med 10 procent hvart annat år, då densamma blir bragt till slut från och med år 1902. Vidare anser jag syftet med den ifrågasatta afskrifningsåtgärden med nödvändighet förutsätta, att den föreslagna afskrifningsplanen redan nu göres till föremål för definitivt beslut och att åt densamma följaktligen, hvad såväl grundskatterna som rustnings- och roteringsbesvären beträffar, gifves egenskapen af lag.

På vederbörande departementschefers föredragning lärer Kongl. Maj:t vilja besluta rörande de åtgärder, som erfordras för afskrifningen af rustnings- och roteringsbördan, hvaremot det nu tillkommer mig att afgifva underdånigt förslag till de för grundskatteafskrifningens genomförande nödiga närmare bestämmelser.

Då den nu ifrågasatta åtgärden innefattar ett slutligt genomförande af den grundskatteafskrifning, hvartill början gjordes år 1885, lärer häraf vara en följd, att de särskilda slag af skatter och utlagor, hvilka jemlikt nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 angående nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter samt vissa andra derefter meddelade stadganden blifvit nedsatta med 30 procent, böra utgöra föremål äfven för denna afskrifningsåtgärd. Visserligen skulle kunna ifrågasättas att utsträcka afskrifningen äfven till vissa grundskattebelopp, hvilka icke berördes af 1885 års afskrifning, nemligen till de belopp, som äro anordnade rusthåll och rotar, innehafvare af militieboställen, båtsmansindelningen, lots- och fyrinrättningen, gästgifvare, färjor och färjekarlar eller hvilka utgöra ersättning för jordförluster i följd af kanal- och väganläggningar. Dessa grundskattebelopp ingå i den å rikstatsens inkomstsida upptagna titeln grundskatt, men afföras åter såsom »friheter» å rikstatsens utgiftssida under vederbörande utgiftstitlar, hvarföre någon inbetalning till statsverket eller utbetalning från detsamma af dessa belopp i verkligheten icke eger rum. Då Kongl. Maj:t till 1883 års Riksdag afgaf förslag till afskrifning af grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären, föreslog Kongl. Maj:t, att dessa grundskattebelopp skulle med ingången af år 1884 ur jordeböcker och räkenskaper uteslutas. År 1885 deremot, då Kongl. Maj:t föreslog en endast partiel afskrifning af grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären, ansåg Kongl. Maj:t förändring i de ifrågavarande anordningarna icke böra ega rum.

Då nu en fullständig afskrifning af grundskatterna föreslås, torde visserligen deraf följa, att icke de ifrågavarande frinjutna räntorna, hvilka äro af enahanda natur med de till afskrifning föreslagna, böra kvarstå i jordeböckerna. Beträffande de ytterst fåtaliga kvarvarande militieboställena torde med förändringens vidtagande emellertid utan olägenhet kunna anstå till boställenas indragning till statsverket, då bestämmelsen i mom. 5 af nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 å dem varder tillämplig och grundskattebeloppen sålunda försvinna. Flertalet af öfriga ofvan omförmälda friheter skulle visserligen, under förutsättning af bifall till förslaget om grundskatternas afskrifning, kunna ur jordeböcker och räkenskaper uteslutas med år 1893, men då denna åtgärd dels inverkar på beloppet af åtskilliga under särskilda hufvudtitlar i rikstatsen upptagna anslag, dels, åtminstone hvad de till beloppet ojemförligt största posterna beträffar, inskränker sig till en enkel bokföringsfråga, synes åtgärden lämpligen kunna företagas i sammanhang med en kommande statsreglering, hvarvid tillika erbjuder sig

tillfälle att föreslå de åtgärder, hvilka efter skedd utredning kunna finnas böra i afseende på ett eller annat af de ifrågavarande anslagen särskildt vidtagas.

Uti åberopade nådiga kungörelse af den 5 Juni 1885 förordnades, bland annat, att uti den kronan behållna grundskatt å hemman och lägenheter af skatte eller frälse natur, å sådana hemman och lägenheter af krono natur, som enligt dittills gällande föreskrifter kunde till skatte köpas, å ecklesiastikstatens boställen samt å hemman och lägenheter, som innehades af enskildt verk, menighet eller inrättning, likasom ock uti presternas utlagor nedsättning skulle, med vissa undantag, ega rum med trettio procent af grundskattens eller utlagornas belopp, hvilken nedsättning skulle inträda från och med år 1886, äfvensom att enahanda nedsättning skulle ega rum beträffande drängespanmålen och hjälpedagsverkena i Färentuna härad af Stockholms län, till statsverket ingående afgäld för upphörd arbets- eller hofveriskyldighet, samt arbets- eller hofveriskyldighet, som ännu utgjordes till någon statens egendom.

Enligt den utredning om grundskattens dåvarande belopp, som meddelades i det vid den till 1885 års Riksdag aflättna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof bifogade utdrag af protokollet öfver finansärenden den 12 Januari samma år, utgjorde grundskatten då, efter vidtagande af åtskilliga i statsrådsprotokollet omförmälda uteslutningar och omflyttningar⁵kronor 5,450,554: 32

Från lindring i grundskatten skulle undantagas dels kronan behållna räntor och kronotionde af statens utarrenderade egendomar samt af militie- och civilboställen äfvensom af skogsområden, hvilka voro upplättna sågverken i de norra länen i ersättning för privilegierad stockfångst, och af tillsvidare upplättna slätter m. fl. lägenheter samt strömfäll med tillhörande utmål, hvilka räntor och krono-

Transport kronor 5,450,554: 32

Transport kronor 5,450,554: 32

tionde förslagsvis beräkna-
des till kronor 37,000: —

dels ock, på sätt redan blif-
vit erinradt, följande anord-
nade ränte- och kronotionde-
belopp, nemligen:

å fjerde hufvudtiteln:

friheter, som åtnjutas
af rusthåll och rotar samt
innehafvare af militiebostäl-
len, ,, 817,000: —

å femte hufvudtiteln:

båtsmansindelningens
friheter, 75,500 kronor, samt
de friheter, som åtnjutas af
lots- och fyrinrättningen,
405 kronor, eller tillsammans ,, 75,905: —

å sjette hufvudtiteln:

friheter, som medgif-
vits gästgifvare, färjor och
färjekarlar samt för jordför-
luster genom kanal- och
väganläggningar, samman-
lagdt ,, 8,220: —

Efter afräkning af dessa ränte-
och kronotiondebelopp, utgörande ,, 938,125: —

qvarstod såsom grundskatt, hvarå nedsättning
borde ega rum, kronor 4,512,429: 32

och då detta belopp minskades med trettio procent
eller ,, 1,353,728: 80

återstodo kronor 3,158,700: 52

hvidan med tillägg af ofvannämnda från skatte-
nedsättningen undantagna belopp ,, 938,125: —

grundskatten komme att uppgå till kronor 4,096,825: 52;

Och blef denna statsinkomst upptagen i rundt tal med 4,097,000 kronor
i såväl 1886 som 1887 årens riksstater.

I sammanhang med den af Riksdagen år 1887 beslutade upplösning, räknadt från den 1 Januari 1888, af det då bestående rättsförhållandet mellan kronan och Sala bergslag, blef jemlikt nådiga brefven den 13 Juli och den 25 November 1887 den under benämning grufvedrängshjelp af hemman inom åtskilliga socknar af Vestmanlands län till bergslaget dittills utgångna afgift indragen och, efter det hjälpen enligt grunderna i nådiga förordningen den 23 Juli 1869 angående förändring af grundräntor och kronotionde blifvit i penningar omsatt, från och med år 1888 med trettio procent nedsatt. Med afseende å den härigenom uppkommande tillökning i grundskatten blef denna inkomsttitel i 1888 års riksstat upptagen med ett till 4,100,000 kronor afrundadt belopp.

Genom nådiga förordningen den 11 September 1885 och nådiga kungörelsen den 13 Juli 1887 stadgades, bland annat, att skattefrälseräntor och kronotionde, som innehades under enskild eganderätt, samt arbets- och hofveriskyldighet till skattesåld kronoegendom skulle, derest anbud derom af vederbörande egare framställes inom utgången af år 1888, för statsverkets räkning på vissa vilkor inlösas, samt att inlösta räntor och kronotionde skulle med iakttagande af de beräkningsgrunder, som gälde för utgörande af kronans räntor och tionde näst före utfärdandet af nådiga kungörelsen den 11 Maj 1855 angående de i ordinarie räntan ingående persedlars omsättning och förenkling, omsättas enligt föreskrifterna i nämnda kungörelse och förordningen den 23 Juli 1869 samt till statsverket utgöras för tiden från räntornas och kronotiondens indragning, hvarvid för desamma skulle gälla enahanda bestämmelser som för annan till staten utgående grundskatt.

Vid 1888 års Riksdag antogs, att skattefrälseräntor skulle vid 1888 års utgång vara inlösta för åtminstone 3,000,000 kronor, samt att statsverkets behållna inkomst af inlösta dylika räntor m. m. skulle, efter föreskrifven omsättning samt minskning med trettio procent, uppgå till omkring 60,000 kronor; och då grundskatten, enligt hvad Statskontoret hade upplyst, år 1886 uppgått till 4,124,615 kronor 22 öre, blef densamma i riksstaten för år 1889 upptagen med ett denna summa, ökad med nyssnämnda 60,000 kronor, motsvarande belopp eller i jemnadt tal 4,185,000 kronor, med hvilket belopp densamma äfven i 1890, 1891 och 1892 årens riksstater är upptagen; och har Statskontoret i sin den 7 December 1891 afgifna underdåniga berättelse angående statsverkets inkomster föreslagit denna beräknings bibehållande jemväl för år 1893.

Enligt hvad förut blifvit förmäldt, utgjorde den del af grundskatten, hvarå nedsättning enligt nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 skulle ega rum, kronor 4,512,429: 32

Om, till följd af här ofvan omförmälda förändringar, härtill läggas *dels* den från och med år 1888 till statsverket indragna s. k. grufve-drängshjelpen, omsatt i penningar enligt nådiga förordningen den 23 Juli 1869, kronor 6,689: 97

samt *dels* inlösta skattefrälseräntor m. m., beräknade att efter nedsättning med trettio procent uppgå till ett årsbelopp af omkring 60,000 kronor, men här utan iakttagande af dylik minskning upptagna med

„ 85,700: — „ 92,389: 97

uppkommer summa grundskatt, hvarå ytterligare afskrifning kan komma att ega rum, kronor 4,604,819: 29

Sjuttio procent å denna summa utgör „ 3,223,373: 51
hvilket tal alltså betecknar det grundskattebelopp, hvilket nu bör ifrågakomma till afskrifning.

Tjugu procent åter å omförmälda summa kronor 4,604,819: 29
motsvarar „ 920,963: 86

utgörande det belopp, hvarmed enligt den föreslagna afskrifningsplanen grundskatten borde från och med år 1893 nedsättas.

Om från den af Statskontoret föreslagna beräkningen för år 1893 eller kronor 4,185,000: —

dragas nyssnämnda „ 920,963: 86

återstå kronor 3,264,036: 14

eller i rundt tal 3,264,000 kronor.

På grund af föreskriften i § 4 af nådiga förordningen den 11 September 1885, att inlösta räntor och kronotionde skola omsättas i penningar och till statsverket utgöras för tiden från räntornas och kronotiondens indragning, hvarvid för desamma skola gälla enahanda bestämmelser som för annan till staten utgående grundskatt, hafva, såsom jag redan nämnt, ifrågavarande ränte- och tiondebelopp blifvit med 30 procent nedsatta, likasom ock den vidare nedsättning, som kan varda å grundskatterna i allmänhet medgifven, utan ytterligare föreskrift varder å dem tillämplig, hvarvid allenast lärar böra meddelas be-

stämmelse i syfte, att å räntor och tionde, som blifvit inlösta så sent, att nedsättningen inträder först med 1893 års ingång eller derefter, nedsättningen skall omedelbart ega rum med det procenttal, som å öfriga grundskatter är eftergifvet. Jemlikt § 5 i nådiga förordningen den 11 September 1885, jemförd med mom. 12:o b) i kungörelsen den 5 Juni samma år, eger med den afgäld, som skall utgöras i stället för inlöst arbets- eller hofveriskyldighet, enahanda förhållande rum som med nyssnämnda räntor och tionde.

I sammanhang härmed bör likväl erinras, att jemlikt nådiga kungörelsen den 3 Februari 1888 egare af skattefrälsehemman, hvars skattefrälseränta, ehuru varande af den beskaffenhet, som afses i § 1 af nådiga förordningen den 11 September 1885, icke blifvit af statsverket inlöst, förklarats berättigad att af statsmedel erhålla ersättning med 30 procent af denna ränta, samt att enahanda skäl, som föranledt detta medgifvande, tala därför, att ersättning motsvarande den ytterligare grundskatteeftergift, som nu är i fråga, varder egare af dylikt hemman beredd; och anser jag alltså Riksdagens bifall härtill böra inhemtas.

Att under afskrifningstiden eller derefter nytt åsättande af grundskatt eller utlaga af de slag, som nu föreslås till afskrifning, icke bör ega rum, lärer vara gifvet. Ett beslut i sådant syfte bör emellertid föregås af en revision af de författningar, som innehålla bestämmelser rörande skattläggning, hvilken revision kräfver icke obetydlig tidsutdrägt. Med meddelandet af de erforderliga föreskrifterna i ämnet torde ock utan olägenhet kunna någon tid anstå, då de fall, i hvilka skattläggning förekommer, numera äro jemförelsevis sällsynta.

I öfverensstämmelse med det förfarande, som iaktogs vid 1885 års partiela grundskatteafskrifning, lärer böra föreslås, att Riksdagen uppdrager åt Kongl. Maj:t att meddela de ytterligare bestämmelser, som för tillämpning af föreskrifterna angående grundskatteafskrifningen kunna finnas erforderliga.

Med åberopande af hvad jag nu anfört, hemställer jag, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition af denna dag föreslå, att, för den händelse Riksdagen bifaller den nådiga proposition, som Kongl. Maj:t förut i dag beslutit aflåta angående ändring i vissa delar af värnpligtslagen den 5 Juni 1885 i hvad samma proposition afser förändrad lydelse af § 1, § 3 mom. 1, §§ 6, 27 och 28, § 33 mom. 2 och 3 samt §§ 34, 52 och 53 i nämnde lag, och tillika antager ej mindre den nådiga proposition, Kongl. Maj:t torde komma att aflåta om ändring i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst,

än ock det af Kongl. Maj:t på föredragning af statsrådet och chefen för Landtförsvarsdepartementet denna dag godkända förslag om förstärkningar i landets nuvarande försvarsorganisation, Riksdagen jemväl måtte antaga följande:

Lag angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter och hvad dermed eger sammanhang.

§ 1.

De skatter och utlagor, som med tillämpning af bestämmelserna i nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 angående nedsättning i de på viss jord hvilande grundskatter samt § 4 i nådiga förordningen den 11 September samma år angående inlösen af skattefrälseräntor och kronotionde, som innehafves under enskild eganderätt, blifvit nedsatta med trettio procent, skola till återstående delen afskrifvas under loppet af tio år, räknadt från och med år 1893. Afskrifningen skall ega rum i sådan ordning, att, under iakttagande i tillämpliga delar af föreskrifterna i berörda nådiga kungörelse, omförmälda skatter och utlagor nedsättas från och med år 1893 med tjugu procent af det belopp, hvarå nedsättningen enligt kungörelsen den 5 Juni 1885 beräknats, samt derefter från och med hvart och ett af åren 1894, 1896, 1898 och 1900 med ytterligare tio procent af nämnda belopp, hvarefter återstoden af skatterna och utlagorna från och med år 1902 eftergifves.

§ 2.

I de fall, att skattefrälseränta eller kronotionde icke varder till statsverket inlost förr än med 1893 års ingång eller derefter, bestämes nedsättningen till enahanda procenttal af det belopp, hvarå enligt nådiga kungörelsen den 5 Juni 1885 nedsättningen skall beräknas, som vid den tidpunkt, då nedsättningen bör ega rum, enligt nämnda kungörelse och § 1 i denna lag är eftergifvet å de i berörda § omförmälda skatter och utlagor.

§ 3.

Den till Sala bergslag förut utgående, men numera till statsverket indragna grufvedrängshjelpen af hemman inom åtskilliga socknar i

Vestmanlands län skall afskrifvas i enahanda ordning med de i § 1 omförmälda skatter och utlagor, dervid afskrifningen beräknas å det belopp, hvarå den jemlikt nådiga brefven den 13 Juli och den 25 November 1887 medgifna nedsättning af trettio procent egt rum.

§ 4.

Den ersättning, som jemlikt nådiga kungörelsen den 3 Februari 1888 bör utgå till egare af skattefrälsehemman, hvars skattefrälseränta, ehuru varande af den beskaffenhet, som afses i § 1 af nådiga förordningen den 11 September 1885, icke blifvit af statsverket inlöst, skall, under iakttagande i öfrigt af bestämmelserna i nämnda kungörelse, utgå från och med år 1893 med femtio procent, från och med år 1894 med sextio procent, från och med år 1896 med sjuttio procent, från och med år 1898 med åttio procent och från och med år 1900 med nittio procent af räntans belopp, beräknadt på sätt i samma kungörelse föreskrifves, samt från och med år 1902 med en summa, motsvarande räntans på nyssnämnda sätt beräknade hela belopp.

§ 5.

De ytterligare bestämmelser, som för tillämpning af föreskrifterna angående grundskatternas afskrifning kunna finnas erforderliga, meddelas af Konungen.

Jag har förut framhållit, att i sammanhang med grundskatternas samt rustnings- och roteringsbördans afskrifning den bevillning, som för jordbruksnäringen erlägges, bör likställas med bevillningen för andra skatteföremål, samt att denna likställighet synes mig böra ernås på sådant sätt, att bevillningen för jordbruksfastighet höjes från 3 öre till 6 öre för hvarje fulla 100 kronor af taxeringsvärdet, af hvilket sistnämnda skattebelopp 1 öre utgör bevillning för det i jordbruksrörelsen nedlagda arbete och dervid använda inventarier. Det åligger mig nu att afgifva förslag till de ändringar i bevillningsförordningen, som häraf påkallas. Förutom vissa ändringar i de till nämnda förordning hörande formulär, hvilka, sedan sig visat, om det framlagda förslaget vinner Riksdagens bifall, torde komma att af Kongl. Maj:t

vidtagas, inskränka sig de af nyss anförda anledning erforderliga ändringarna till förändring af det sifferbelopp i § 1, som uttrycker jordbruksfastighetens bevillningsskyldighet, samt en omredaktion i vissa delar af § 17 i instruktionen för taxeringsmyndigheterna.

Under erinran att förändringen i beloppet af bevillningen för jordbruksfastighet jemväl påkallar vissa ändringar i fråga om kommunalbeskattningen, derom Kongl. Maj:t lärer vilja besluta på föredragning af chefen för Civildepartementet, hemställer jag, att Kongl. Maj:t ville i nådig proposition föreslå Riksdagen att, under förutsättning att de nådiga propositionerna angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter samt angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvären den 5 Juni 1885 vinna Riksdagens bifall, besluta,

att § 1 i nådiga förordningen den 14 September 1883 angående bevillning af fast egendom samt af inkomst och § 17 i den vid samma förordning fogade instruktionen för taxeringsmyndigheterna skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1 i nämnda förordning.

För all inom riket belägen *fast egendom*, hvartill ock räknas *frälseränta*, skall med de undantag, som i § 4 upptagas, bevillning utgöras efter fastighetens uppskattade värde.

Denna bevillning utgår:

a) för *jordbruksfastighet* med sex öre för hvarje fulla etthundra kronor, samt

b) för *all annan fastighet* och *frälseränta* med fem öre för hvarje fulla etthundra kronor af uppskattningsvärdet.

§ 17 i instruktionen.

Vid tillämpning af § 11 mom. 1 i bevillningsförordningen, angående befrielse från eller lindring i bevillning för inkomst af kapital eller arbete, skola så väl den behållna afkomsten utaf skattskyldig tillhörande fast egendom som ock inkomsten af sådan särskildt beskattad rörelse, som drifves i bolag eller idkas å annan ort än den, der den skattskyldige är mantalsskrifven, tagas i beräkning vid bestämmandet af hans sammanräknade årsinkomster, hvarvid i fråga om fast egendom iakttages, att inkomst af jordbruksfastighet beräknas till 6 procent och inkomst af annan fastighet till 5 procent af taxeringsvärdet. Om sålunda skattskyldig finnes i sin mantalsskrifningsort hafva t. ex. 450

kronors inkomst af kapital eller arbete samt tillika eger stadsfastighet, taxerad till 2,000 kronor och hvilken alltså bör upptagas till 100 kronors afkomst, så att hans sammanräknade årsinkomst uppgår till 550 kronor, får väl enligt föreskriften i det ifrågavarande momentet, jemfördt med hvad ofvan sagts, sådan skattskyldig tillgodonjuta fullständig eftergift af bevillning å förstnämnda 450 kronor; hvaremot, derest den skattskyldige har 1,100 kronors inkomst af kapital eller arbete, 400 kronors inkomst af aktier samt derjemte eger jordbruksfastighet till ett taxeringsvärde af 5,000 kronor med 300 kronors deraf beräknad afkomst och således i sammanräknade årsinkomster åtnjuter tillhoppa 1,800 kronor, bevillning kommer att, utan medgifvande af något afdrag, honom påföras för hans först berörda inkomst af 1,100 kronor o. s. v.

Enligt förordningen den 16 maj 1884 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall för vissa slag af frälseegendomar, nemligen allmänna frälsehemman äfvensom rå- och rörsamt insockne hemman, jemte vanlig fastighetsbevillning utgöras en särskild bevillningsavgift, hvilken i större delen af landet utgår med visst belopp för hvarje rusttjenstmark. Denna bevillning, den s. k. rusttjenstbevillningen, är närmast att anse såsom afsedd att utgöra någon ersättning för de större friheter, frälsejorden, särskildt då rusttjensten icke effektivt utgöres, i jemförelse med skattejorden åtnjuter. Denna rusttjenstbevillningens karakter framgår bland annat deraf, att avgiften upphör till hälften, då rustningen uppsättes.

För de lotshemman, som äro frikallade från rotering, skall enligt samma förordning viss i förhållande till hemmantalet bestämd särskild bevillningsavgift utgöras.

Redan i Riksdagens underdåniga skrifvelse den 24 maj 1873 uttalades, att, när afskrifning skedde af grundskatterna, borde äfven den bevillning, som enligt tredje artikeln — motsvarande nu gällande förordning angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter — särskildt utgjordes af en viss klass af jordbruksfastigheter, försvinna. Detta uttalande, hvarmed torde hafva åsyftats rusttjenstbevillningen, eger äfven tillämplighet i fråga om bevillningsavgiften för lotshemman, hvilken i författningen angifves utgöra en ersättning för roteringsfriheten och derföre efter roteringsbesvärets afskrifning ej

vidare bör kvarstå. Billigheten deraf, att rusttjenstbevillningen i sammanhang med afskrifningen upphör, framgår så mycket tydligare, som de hemman, hvilka nu utgöra denna bevillning, i jämförelse med skattehemmanen skulle komma att åtnjuta en väsentligen ringare förmån af afskrifningen, men sådant oaktadt lika med annan jordbruksfastighet komme att träffas af den förhöjda fastighetsbevillningen.

I sammanhang med det förslag till afskrifning af grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvärerna, som af Kongl. Maj:t förelades 1883 års Riksdag, föreslog ock Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad skatteregleringskomitén hemställt, att de särskilda bevillningsafgifterna för frälseegendommar och lotshemman måtte upphöra. Då jag tillstyrker, att enahanda framställning äfven nu måtte göras, bör jag tillika erinra, att den minskning i inkomst, som härigenom skulle för statsverket uppkomma, icke är af större betydighet. Rusttjenstbevillningen inbragte nemligen år 1890 ett belopp af 67,083 kronor 37 öre och bevillningsafgiften för lotshemman samma år allenast 70 kronor 12 öre.

Jag hemställer i underdånighet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att, under förutsättning af bifall till de nådiga propositionerna angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter samt angående ändring i lagen om lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna den 5 Juni 1885, besluta,

att de enligt förordningen den 16 Maj 1884 angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter nu utgående bevillningsafgifter af frälseegendommar och lotshemman från och med år 1893 ej vidare skola utgöras.

Sedan departementschefen härefter föredragit af honom uppgjorda förslag till propositioner angående dels afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m., dels ändring i förordningen angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, dels ock upphörande af de särskilda bevillningsafgifterna af frälseegendommar och lotshemman, förklarade Statsrådets öfriga ledamöter, att de till alla delar instämde uti hvad departementschefen tillstyrkt och hemställt.

Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten behagade härefter gilla och bifalla hvad sålunda af

Statsrådets samtliga ledamöter blifvit föreslaget och tillstyrkt samt förordna, att nådiga propositioner skulle till Riksdagen aflåtas i öfverensstämmelse med de nu föredragna förslagen, sådana de finnas detta protokoll bilagda.

In fidem protocolli:

Fr. N:son Ihrfelt.
